

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/92241,Sesja-naukowa-Malenkij-robot-Deportacje-mieszkanow-Wegier-do-Zwiazku-Sowieckiego.html>
02.03.2026, 19:18

Strona znajduje się w archiwum.

Sesja naukowa „»Malenkij robot«. Deportacje mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945)” – Katowice, 11 marca 2020

11.03.2020

11 marca 2020 r. w Centrum Edukacyjnym IPN w Katowicach im. Henryka Sławika „Przystanek Historia” (ul. Św. Jana 10, III piętro) odbyła się sesja naukowa „»Malenkij robot«. Deportacje mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945)”. Wydarzenie odbyło się bez udziału publiczności.

Program sesji:

- dr Zalán Bognár (Károli Gáspár Református Egyetem): *Masowa deportacja cywilnych mieszkańców Węgier do sowieckich obozów GUPWI NKWD (1944/1945)*.
- dr Beáta Márkus (Pécsi Tudományegyetem): „Malenkij robot”. *Deportacje z Węgier do ZSRS – regionalne studia przypadków*.
- Mónika Makra (Málenkij Robot Emlékhely / Magyar Nemzeti Múzeum): *Muzealizacja deportacji do ZSRS z Węgier (1944/1945) – Memoriał „Malenkij Robot” w Węgierskim Muzeum Narodowym w Budapeszcie*

Referaty w języku węgierskim, z tłumaczeniem na język polski.

dr Zalán Bognár – historyk, pracownik Uniwersytetu Reformowanego im. Gáspára Károliego w Budapeszcie, kieruje Międzynarodowym Towarzystwem Badaczy GUŁAG i GUPWI, zajmuje się historią Węgier w XX w., szczególnie okresem II wojny światowej i epoką po 1945 r., przymusowymi migracjami w Kotlinie Karpackiej, historią GUŁAG i węgierskich jeńców wojennych oraz cywilnych deportowanych do ZSRS. Opublikował ostatnio m.in. *The fate of Hungarian, German, Austrian, Slovak, Polish, French, Italian and other POWs in Hungary occupied by the Red Army 1944-1945*, Budapest, 2017; „Málenkij robot” *A Magyarországról itélet nélkül szovjetunióbeli kényszermunkára elhurcolt civilek története* [„Málenkij robot”. Historia cywilów deportowanych z Węgier do pracy przymusowej w Związku Sowieckim], Budapest 2018.

dr Beáta Márkus – historyk, studiowała na uniwersytetach w Pécsu, Ratyzbonie i Tybindze, dysertację doktorską poświęciła problematyce deportacji niemieckich cywilów z Węgier do ZSRS. Autorka wielu publikacji, w tym edycji źródłowych. Jej główne pola badawcze to przymusowe migracje, praca przymusowa, historia mniejszości niemieckiej na Węgrzech, węgierska kultura pamięci. Pracuje na Uniwersytecie w Pécsu, należy do Zarządu Krajowego Związku Niemców Węgierskich.

Mónika Makra – historyk, absolwentka Uniwersytetu Reformowanego im. Gáspára Károliego w Budapeszcie, zajmuje się deportacjami z Węgier do ZSRS 1944/1945 w świetle wspomnień,

koordynator Memoriału „Málenkij Robot” Węgierskiego Muzeum Narodowego w Budapeszcie,
sekretarz Międzynarodowego Towarzystwa Badaczy GUŁAG i GUPWI.

„Malenkij Robot” – mała praca. W latach 1944–1945 tysiące cywilów – mężczyzn i kobiet – zostało deportowanych przez Armię Czerwoną do sowieckich obozów pracy. Internowano ich pod kłamliwym pretekstem, jakoby musieli przez kilka dni pracować niedaleko miejsca zamieszkania. Zamiast tego zostali wywiezieni i niekiedy przez rok, a niekiedy nawet pięć lat wykonywali pracę przymusową w Związku Sowieckim, jako zadośćuczynienie za udział Węgier w II wojnie światowej. Osadzono ich w obozach administrowanych przez GUPWI – Główny Zarząd ds. Jeńców Wojennych i Cywilnych Internowanych NKWD. Bytowanie w nieludzkich warunkach spowodowało wysoką śmiertelność osadzonych – straciło życie około 30 proc. z nich. Najnowsze badania węgierskie zakładają, że ok. 1 mln osób z obszaru Kotliny Karpackiej przebywało w obozach sowieckich: jako jeńcy wojenni, jako „etniczni niemieccy cywilni internowani” lub jako więźniowie polityczni. Ich historia przez dziesięciolecia stanowiła tabu – w ostatnich latach na Węgrzech prowadzono jednak intensywne badania na te tematy, których wyniki zostaną zaprezentowane podczas spotkania.

W 2017 r. otwarta została nowa wystawa stała Węgierskiego Muzeum Narodowego w Budapeszcie – „Kręgi piekła: Malenkij robot – praca przymusowa w Związku Sowieckim”. Wystawa upamiętnia masowe wysiedlenia mieszkańców Węgier po II wojnie światowej. Ten Memoriał „Malenkij robot” mieści się w schronie przeciwoatomowym przy dworcu kolejowym Ferencváros w Budapeszcie, dawnym ośrodku obrony cywilnej Węgierskich Kolei Państwowych. Zaprezentowano ostatnie dni II wojny światowej na Węgrzech, bolesną codzienność osób doświadczających pracy przymusowej oraz trudne powroty do domu. Ważnym elementem wystawy, obok materiałów ikonograficznych i obiektów pochodzących z deportacji do ZSRS, są także wspomnienia ocalałych. Aplikacje multimedialne pomagają odwiedzającym w różnym wieku doświadczyć beznadziejnej sytuacji setek tysięcy osób zabranych na roboty przymusowe do obozów GUPWI i GUŁAG NKWD.

Magyar Nemzeti Múzeum Málenkij Robot Emlékhely (Hungarian National Museum, Malenki Robot Memorial), adres: 1097 Budapest, Fék utca 6. Godziny otwarcia: Poniedziałek-niedziela (tylko po wcześniejszej rejestracji), E-mail: malenkij@mnem.hu

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

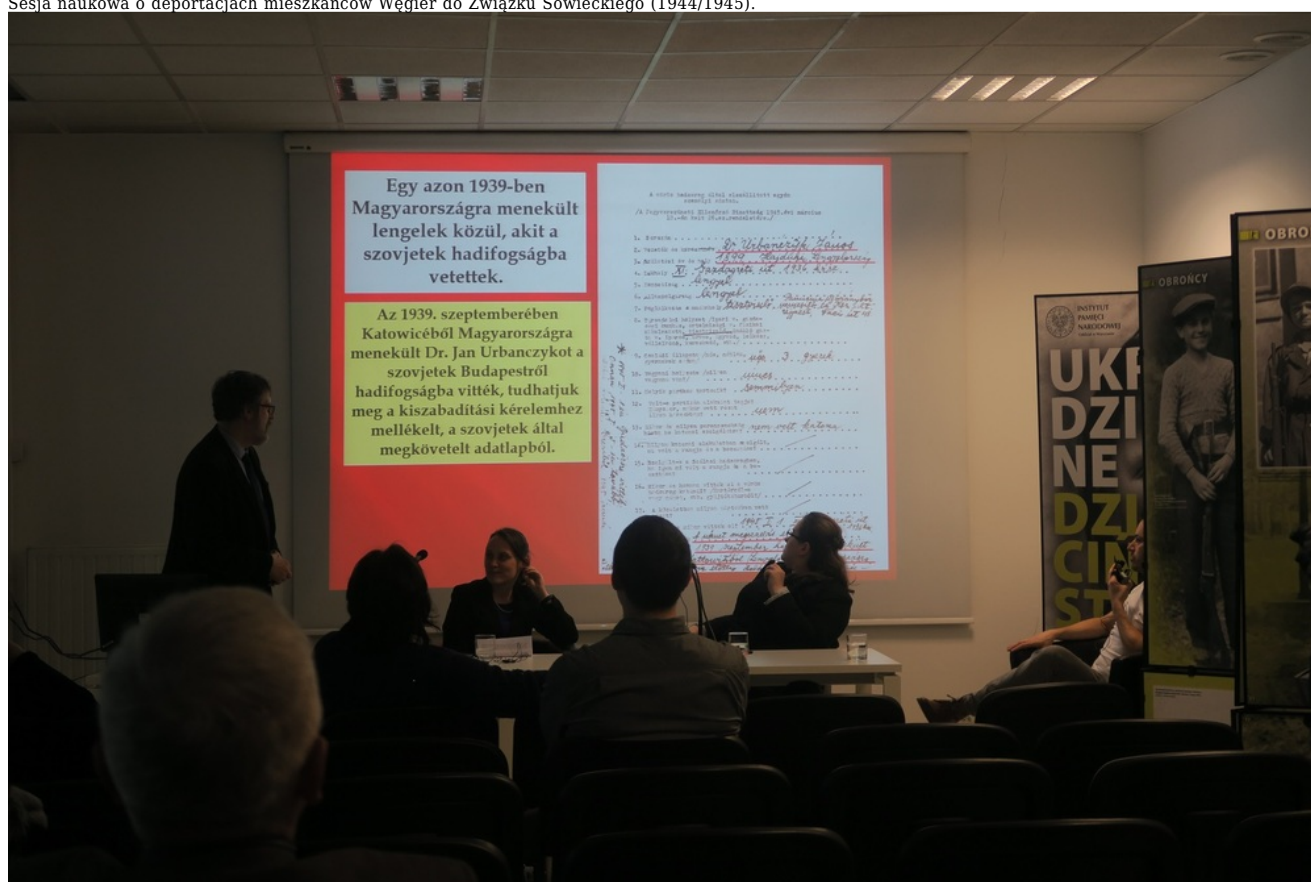
Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

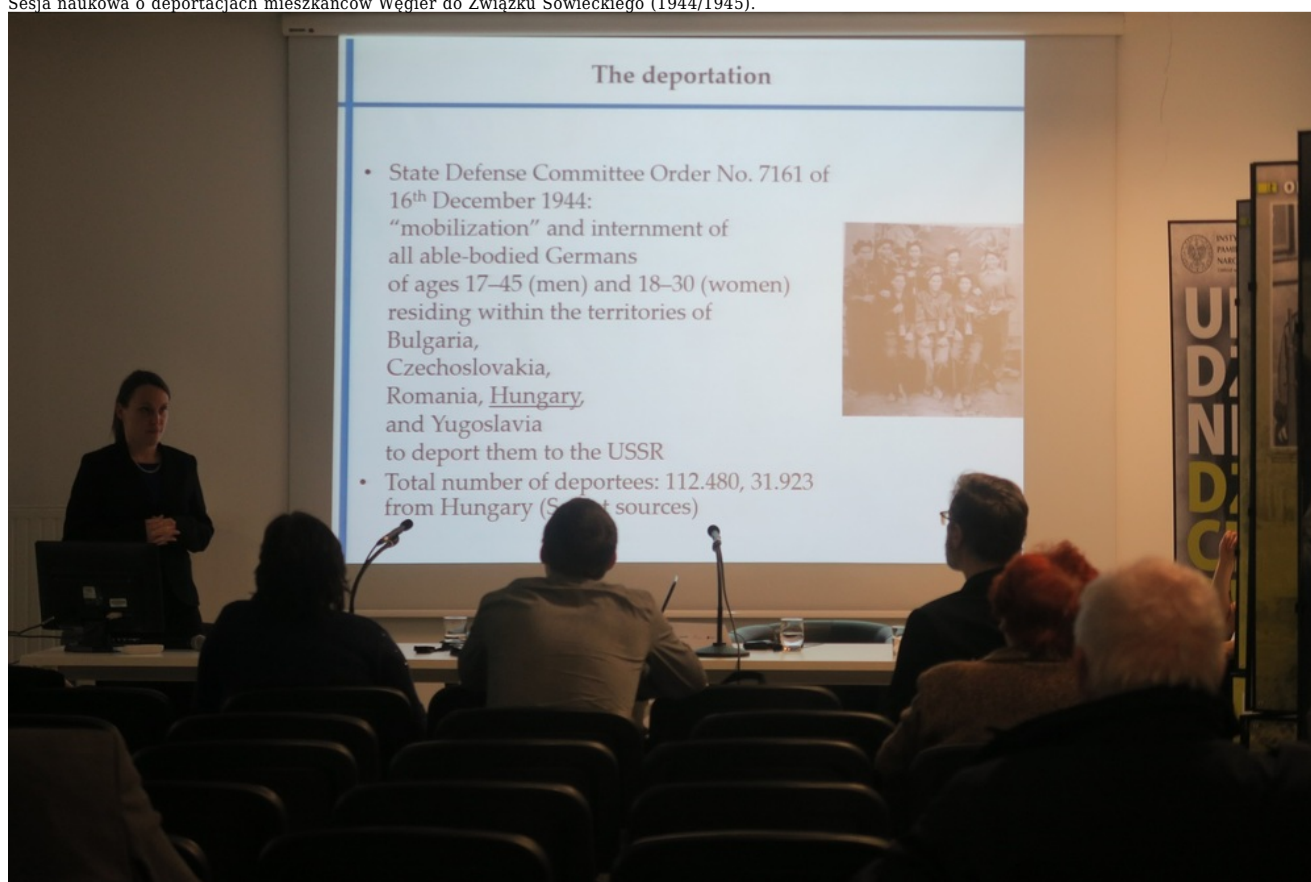
Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

Sesja naukowa o deportacjach mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945).

11 marca
2020 r.

godz. 17⁰⁰
Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
w Katowicach,
ul. Św. Jana 10, p. III

Sesja naukowa z udziałem:

dr Zalán Bognár

//Károli Gáspár Református Egyetem

dr Beáta Márkus

//Pécsi Tudományegyetem

Mónika Makra

//dyrektor Malenkij Robot Emlékhegy

// Magyar Nemzeti Múzeum

"Malenkij robot"

Deportacje mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

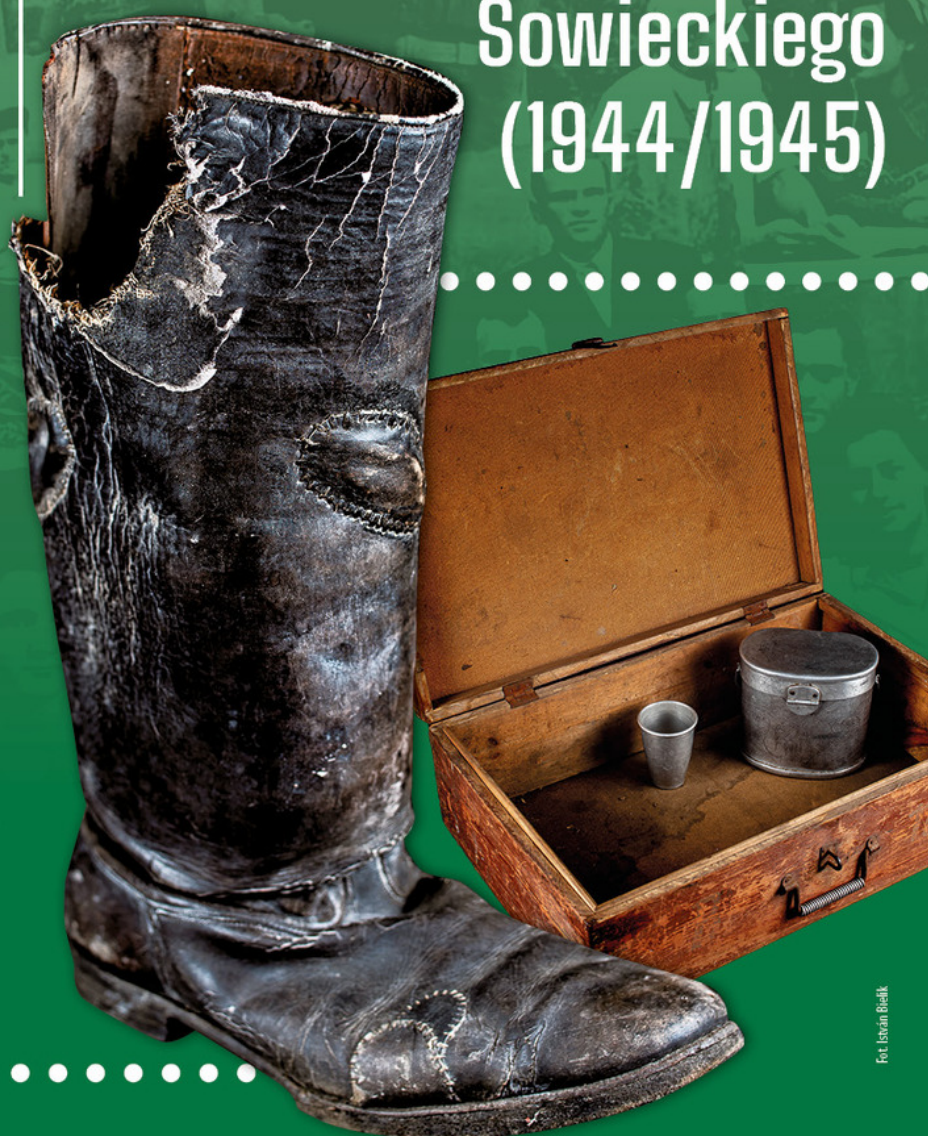
CZASY PISMO

HUNGARIAN
NATIONAL MUSEUM

INTERNATIONAL SOCIETY
OF GULAG AND GUPVI
RESEARCHERS

Fot. István Bielek

Plakat.

Pliki do pobrania

[Ulotka. \(pdf, 1.94 MB\)](#)

[Zaproszenie. \(pdf, 1.08 MB\)](#)